

M-LEARNING TEXNOLOGIYASINING QO’LLANILISHI

Davronbek Qodirov Rajabboy o‘g‘li
TATU Nukus filali assistent o‘qituvchisi,
To‘liboyeva Umida Gulmirza qizi
TATU Nukus filali assistent o‘qituvchisi,
Tohirjonova Shahzoda Oybekjon qizi,
TATU Nukus filali talabasi
Tursunboyeva Mahbuba O‘razboy qizi,
TATU Nukus filali talabasi

Abstract: Modern society is rapidly developing, and the requirements for, professional education are changing accordingly. Nowadays, the term “mobile learning” appears in teaching methods. Mobile education is a new direction of pedagogy and education, learning using mobile technologies that allow organizing the educational process using mobile communication tools. Using mobile devices, students can access learning resources, connect with other users, and create content in and out of the classroom.

Annotatsiya: Zamonaviy jamiyat jadal rivojlanmoqda, kasbiy ta’limga qo‘yiladigan talablar ham shunga mos ravishda o‘zgarib bormoqda. Hozirgi vaqtda o‘qitish usullarida “mobil ta’lim” atamasi paydo bo‘ladi. Mobil ta’lim - bu pedagogika va ta’limning yangi yo‘nalishi bo‘lib, mobil aloqa vositalaridan foydalangan holda o‘quv jarayonini tashkil qilish imkonini beruvchi mobil texnologiyalardan foydalangan holda o‘rganish. Mobil qurilmalardan foydalangan holda talabalar ta’lim resurslariga kirishlari, boshqa foydalanuvchilar bilan bog‘lanishlari va sinfda va undan tashqarida kontent yaratishlari mumkin.

Key words: mobile education, electronic education, moodle, integration, e-learning, portability, interactivity, individuality, stationary, continuity

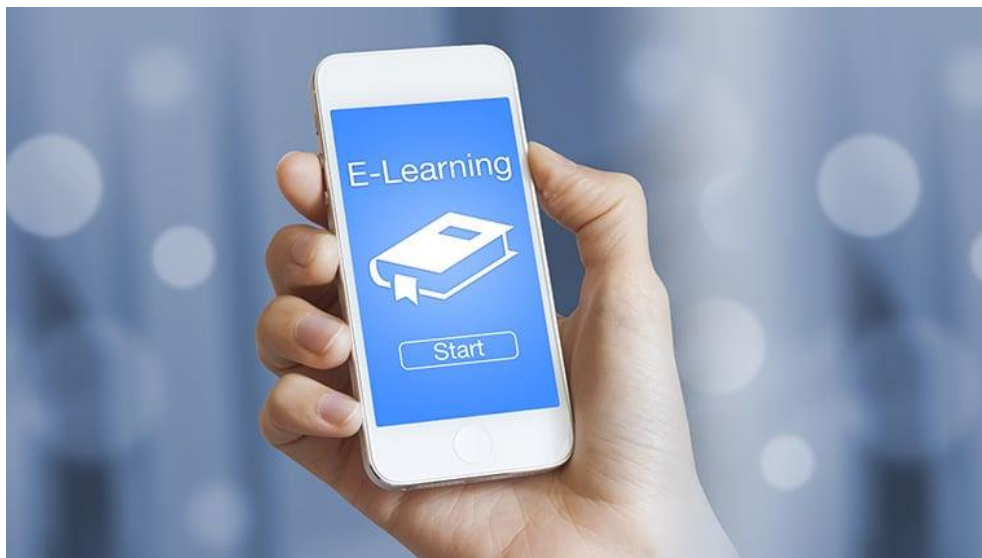
Kalit so‘zlar: mobil ta’lim, elektron ta’lim, moodle, integratsiyalash, e-learning, portativlik, interaktivlik, individuallik, statsionar, davomiylik.

Mobil ta’lim mustaqil ta’lim texnologiyasi sifatida harakat qilishi va boshqa axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan birgalikda ishlatilishi mumkin.

Hozirda mobil ilovalarning ahamiyati ortib bormoqda va buning asosiy sababi ular taqdim etayotgan imkoniyatlardir:

- o‘quvchilarning dars davomida va darsdan tashqari mashg‘ulotlarda topshiriqlar ustida birgalikda ishlashi,
- fayllarni almashish,
- masofaviy o‘qitishni tashkil etish.

Mobil qurilmalardan foydalangan holda talabalar Moodle elektron ta’lim tizimi kabi elektron ta’lim resurslaridan foydalanishlari mumkin. Trening joylashuvdan qat’iy nazar o‘tkaziladi, nogironlar uchun o‘qish imkoniyatini beradi, shaxsiy kompyuter va qog‘oz o‘quv adabiyotlarini sotib olishni talab qilmaydi, ya’ni. iqtisodiy jihatdan asoslanadi.

Ta’lim jarayonida mobil qurilmalardan foydalanish tizimi va metodologiyasining mavjudligi o‘qituvchiga o‘quv jarayonini shaxsiylashtirish va mobil o‘qitishni an’anaviy sinf tizimiga organik ravishda integratsiyalash imkonini beradi. Mobil ta’lim va an’anaviy ta’limning malakali kombinatsiyasida an’anaviy ta’lim yanada qiziqarli va samaraliroq bo‘ladi. Mobil ta’limning intensivligi an’anaviy ta’limga qaraganda ancha yuqori.

Elektron mobil ta’lim. Umuman olganda, elektron ta’lim va mobil ta’lim tushunchalari bir-birining o‘rnini bosuvchi deb hisoblanadi, ammo bu mutlaqo to‘g‘ri emas. Keling, buni hozir aniqlaylik.

Elektron ta’lim deganda o‘quv jarayonida o‘quv materiallariga kirish zarur bo‘lganda Internetdan keng foydalanish tushuniladi, chunki barcha kontent faqat onlayn rejimda mavjud.

M-ta’lim tushunchasi bu, birinchi navbatda, elektron o‘rganishdir, bu yerda ma’lumotlar bo‘laklari alohida savollarga javoblar shaklida alohida mavzularga ajratiladi.

Mobil ta’limning o‘ziga xosligi materiallarga istalgan joyda va talaba uchun qulay vaqtda tezkor kirishdadir. Shunday qilib, chat va forumlarda foydalanuvchilar qo‘shma guruh loyihalarini yakunlaydi, muammolarni hal qiladi va ish va darsdan tashqari vaqtlarda o‘qituvchi bilan muloqot qiladi.

Shunday qilib, biz mobil ta’limning asosiy xususiyatlarini ajratib ko‘rsatishimiz mumkin:

- mobil o‘qitish - bu shaxsga yo‘naltirilgan, qulay vaqt va joyda sodir bo‘ladigan vaziyatli jarayon;

- mobil ta‘lim ta‘lim tizimidagi tabiiy innovatsion jarayondir;

- mobil ta‘lim - bu ongli harakatni talab qiladigan ta‘lim va kognitiv faoliyat: talabalar mobil ta‘lim jarayonida faol ishlashi kerak.

- mobil ta‘limning asosiy o‘ziga xos xususiyati uning faol va ongli mustaqil ishlarga yo‘naltirilganligi;

- o‘quv jarayonida mobil texnologiyalardan foydalanish tizimli yondashuvga asoslangan bo‘lishi, muayyan didaktik vazifa va maqsadlarning amalga oshirilishini ta‘minlashi va umuman, o‘quv jarayonini faollashtirishi kerak.

Mobil ta‘limni joriy qilish zamonaviy mobil qurilmalarning keng ko‘lamli funktsiyalari tufayli mumkin bo‘ldi, ular bugungi kunda, xususan: ovozli aloqa, xabar almashish, grafik almashish, Internet-brauzerlar va boshqalar.

Sinfda mobil texnologiyalardan foydalanishning turli usullari mavjud, bu sizga sinfda ishlash uchun ajratilgan vaqtdan foydalanish samaradorligini oshirish imkonini beradi. Mening tajribamga ko‘ra, o‘quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladigan aralash ta‘limdan foydalanishni maqsadga muvofiq deb bilaman. Men o‘z ishimda, mobil telefondan darsda samarali foydalanishning bir qancha usullarini keltirib o‘tishim mumkin:

- mavzu bo‘yicha test o‘tkazish jarayonida talabalarga Moodle tizimida test topshirishni taklif qilaman;

- test paytida o‘qituvchining ruxsati bilan talaba bir marta qo‘ng‘iroq qilishi mumkin

- talaba maslahatni qabul qilishi yoki qabul qilmasligi mumkin;

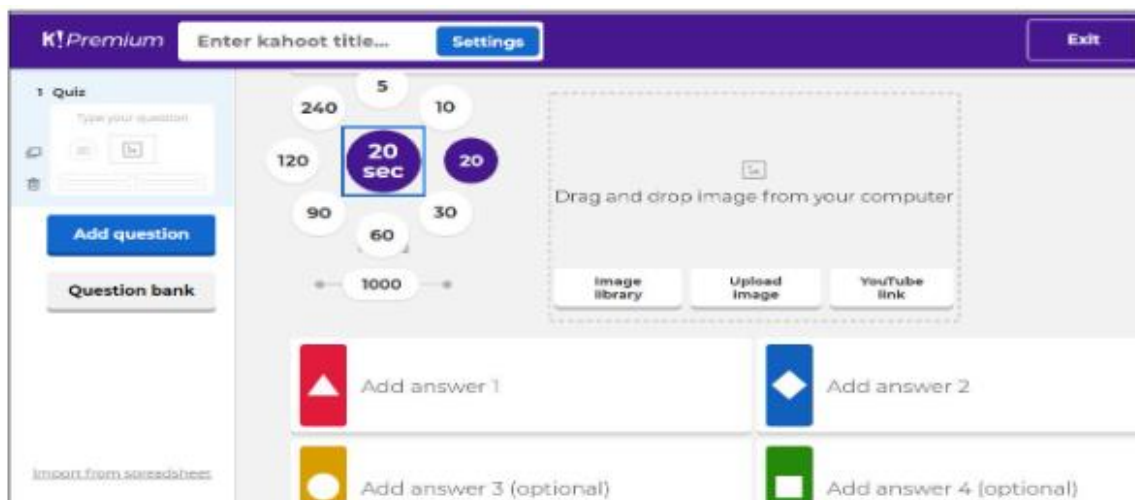
- darsda individual topshiriqni bajarishda talaba mobil telefon yordamida internet tarmog‘idan kerakli ma‘lumotlarni izlashi mumkin;

Shunday qilib, mobil telefondan foydalanish qoidalarini tartibga soluvchi va o‘quvchilarning imkoniyatlarini hisobga olgan holda o‘quv faoliyatida samarali foydalanish mumkin.

O‘quv jarayonida mobil ilovalardan foydalanish o‘quv motivatsiyasini oshirish yo‘llaridan biridir. O‘quv jarayoniga mobil ilovalarni joriy etish dars samaradorligini oshirish, o‘qituvchini oddiy ishlardan ozod qilish, material taqdimotining jozibadorligini oshirish, topshiriq turlarini farqlash, shuningdek, qayta aloqa shakllarini diversifikatsiya qilish uchun mo‘ljallangan. Onlayn viktorinalar, onlayn testlar va onlayn so‘rovlar o‘tkazish uchun eng qulay xizmatlardan biri bu

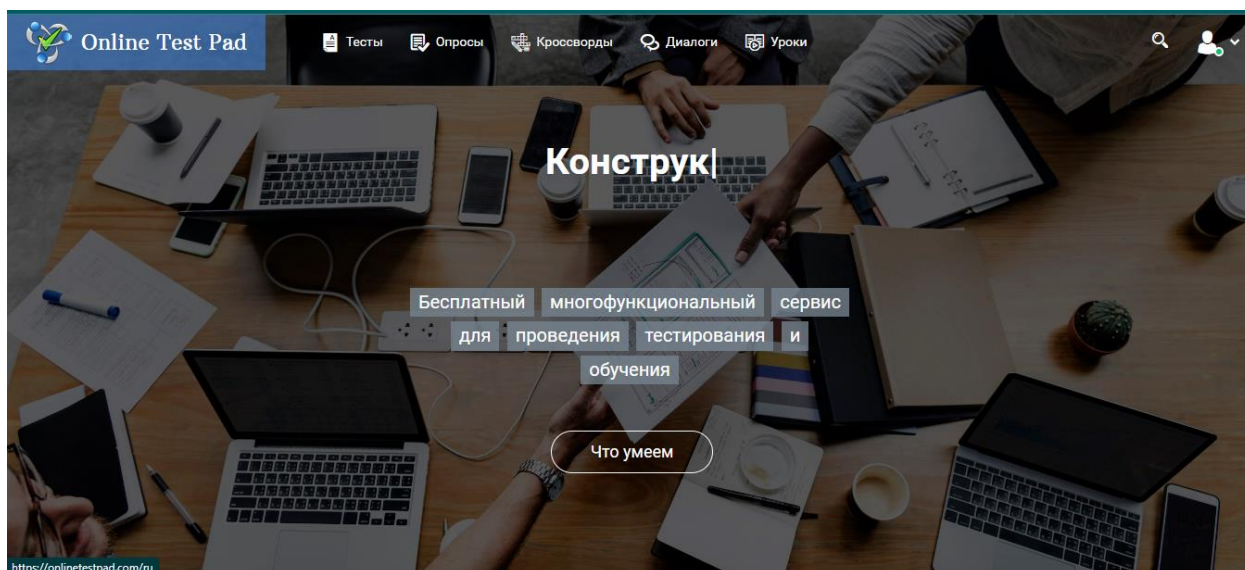
1. Kahoot mobil ilovasi. O‘qituvchining faoliyati materialni tanlash, o‘quvchilar uchun rasmlar yoki video kontentni kiritish imkoniyati bilan vazifalarni ishlab chiqish va ekranda savollarni ko‘rsatish bosqichlarini o‘z ichiga oladi. Talabalarning vazifasi

mobil qurilmalari yordamida ushbu ilovani ochish, o‘qituvchidan olingan PIN kodni kiritish va javob variantlaridan birini tanlab berilgan savollarga javob berishdan iborat. Ushbu onlayn so‘rovlarning afzalligi shundaki, test natijalari tezda ekranda ko‘rsatiladi.

1-rasm. Kahoot ilovasida test yaratish

2. Onlayn Test Pad onlayn sayti. O‘qituvchi talabalar, o‘quvchilar bilimlarini baholash uchun sayt hisoblanadi. Bu saytda sizga 20 xil ko‘rinishda bir biridan qiziqarli viktorinalar, testlar va boshqa ko‘rinishdagi qiziqarli kontentlarni yaratishni taklif qiladi.

2-rasm. Onlayn Test Pad sayti ko‘rinishi

Shunday qilib, mobil texnologiyalar materialning o‘zlashtirilishini monitoring qilish jarayonini mutlaqo yangi usulda tashkil etish va yangi formatlarda interaktiv vazifalarni yaratishga yordam beradi. Bunday onlayn nazorat natijalarini tekshirish va

tahlil qilish imkoniyati osonlashtiriladi. Bunday nazoratni muntazam ravishda amalga oshirish osonroq, bu esa o‘quvchilarni bilim faoliyatiga jalb qiladi.

Hozirda o‘quv jarayonida mobil ilovalardan foydalanish hali boshlang‘ich bosqichda bo‘lsa-da, jadal rivojlanmoqda. Mobil ilovalar orqali o‘rganish jarayoni istiqbolli, bu kelajakdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Zakirova F.M., Nafasov M.M. Ta’lim jarayonida mobil ilovalardan foydalanishning pedagogik asoslari. *Academic Research in Educational Sciences*. Vol. 3. Issue 4. 2022. 917-925.
2. McLeod, K. (2021). Образование в вашем кармане: как мобильные приложения меняют образовательную индустрию. <https://www.goskills.com/ru/Blog/Obrazovanie-v-vashem-karmane>.
3. Nafasov M.M. (2020). The effectiveness of the use of mobile technologies in the educational process // *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR)*. pp.142-166. DOI:10.36713/epra2013.
4. U. Madaminov, Qodirov D. Creating an application for training science. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*. 2023/5/17, 295-300p.
5. Madaminov U., Qodirov D, Razzoqova Z. Oliy ta’lim tashkilotlarida mutaxassislik fanlarni o‘qituvchi mobil ilovalarni ishlab chiqish. *Innovations in Technology and Science Education*. 2023/6/3, 813-816p. DOI: 10.1109/ICISCT52966.2021.9670321.
6. Madaminov U., Qodirov D., Avezov M. Use of visit karakalpakstan mobile app in the development of tourism in the republic of karakalpakstan. *International journal on human computing studies*.
7. U.A. Madaminov, D.R. Kodirov, E.D. Jolimbetova, Vizual dasturlash yordamida amaliy masalalarni yechish. *Ta’lim fidoyilari*. 2022/6, 77-85p.
8. U.A. Madaminov, O.K. Ataboyev, D.R. Kodirov, M.N. Jumaniyazov. Java dasturlash muhitida shart operatorlari (if, switch case). *oriental renaissance: innovative, educational, natural and social sciences*. volume 2 | issue 5. 2022/5. 1203-1208 p.